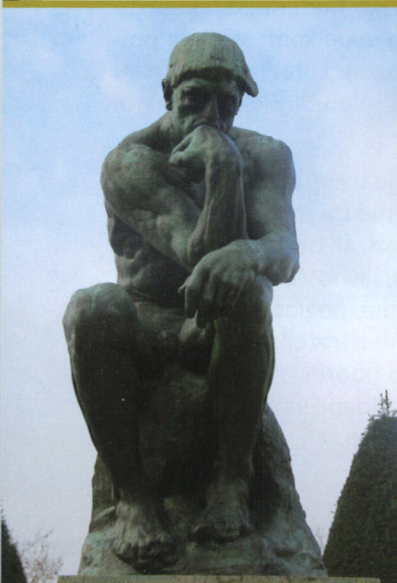

GUIDES.HR

UDRUGA TURISTIČKIH VODIČA SPLIT • broj 4. 2013

MUSEE RODIN

MEŠTROVIĆ KOD RODINA

Francuska i Paris su bili domaćin kulturne sezone u čast Hrvatske, uoči njenog ulaska u Europsku uniju u srpnju 2013. U sklopu manifestacije, u pariškome Muzeju Rodin od 17. rujna 2012. Je bila otvorena izložba hrvatskog kipara Ivana Meštrovića, na kojoj je predstavljeno dvanaest njegovih djela koja je pariška publika mogla vidjeti do 6. siječnja 2013. Izložba Meštrovićevih djela u Parizu upriličena je u trenutku 50. obljetni-

ce njegove smrti i 60. godišnjice ugovora iz 1952. godine kojim je taj veliki umjetnik svoja djela darovao Hrvatskoj.

Najveći hrvatski kipar 20. stoljeća, Ivan Meštrović i njegova djela su predstavljeni u Parizu kao dio francuskog festivala "Croatie, La voici" (Hrvatska ovdje).

"Ja sam kipar, jer ja ne mogu biti bilo što drugo". Meštrović, koji je kroz cijeli svoj život bio

neumorni radnik kroz cijeli njegov dug je bio ne samo kipar, već slikar i pisac, ostavio je hrvatskoj svoj opus koji je šire gledano, ujedno svjetska kulturna baština. To je naslijeđe izvanrednih djela koja svjedoče o neizmjerljivoj energiji, talentu i kreativnosti.

Iako je priznat i hvaljen tijekom svog života u svim sredinama kulturne Europe i u Sjedinjenim Američkim Državama, zapadni svijet ponovo otkriva njegova pomalo zaboravljena remek-djela, ali ne bez čuđenja.

Ove godine završavajući svoju turističku sezonu i obilazeći po tko zna koji put Jupiterov hram, primjećujem da mi nedostaje naš Ivan Krstitelj. Nije isto gostima pokazivati kao zamjenu jednu sličicu umjesto impozantnog djela Ivana Meštrovića. Osjećala sam se gola, opet su nas pokrali. Ipak, sa ponosom u glasu sam onda objašnjavala gostima gdje je i zbog čega se u tom trenutku Ivan Krstitelj nalazio u Parizu.

Bože, zar postoji nešto ljepše: Meštrović i Rodin rame uz rame? Koji veličanstveni prizor! Tu sam u Musee Rodin, suočavam se sa dvoje velikana, europskog, ma svjetskog kiparstva 20. stoljeća. Bez daha sam, uživam i uranjam u njihova djela. Da je barem netko od Vas sa mnom, da možemo međusobno uspoređivati dojmove koje ostavljaju na nama ...ovako mi samo ostaje šutjeti i pamtit!

Odat ću Vam jednu svoju tajnu, bilo je trenutaka kada sam pomislila, da mi je sa vrškom prstiju na trenutak, dječak sekunde preći preko jednog Rodina. Uživajući u svakom trenutku koji pruža Musee Rodin, iz tišine koja vlada oko mene odjednom veliki žamor, vrisak u mojoj glavi: "Poljubac!" Dodir usana, gesta naklonjenosti, pozdrav, izraz najintenzivnijeg trenutka ljubavi, i opet moj nagon samo na trenutak dotaknuti, osjetiti taj "Poljubac" koji pripada besmrtnosti. Ako Bog da vječni poljubac... koja finoća, gracioznost, elegancija. Da, strast! Kao i obično ustručavala sam se mojih balkanskih nagona....ne diraj Anita! Tu, među stalnom postavom muzeja "Portret Rodina" kojeg je Meštrović napravio 1914. godine u Rimu za vrijeme druženja s njim. To je Meštrovićev hommage Rodinu, ali i naš hommage toj izložbi, jer pariška publika može vidjeti kako je Meštrović interpretirao lik svojega velikog učitelja. Takođe u sklopu izložbe ispred ulaza u zgradu Muzeja Rodin postavljeno je poznato Meštrovićevo djelo "Zdenac života" u gipsu, koje je nastalo u njegovoj dvadeset i drugoj godini života. U svojim pismima, a česta je bila pismena korespondencija između Rodina i Meštrovića, oslovljavao ga je uvijek sa poštovanjem "My dear Master".

Rodin za Meštrovića kaže: Meštrović je kipar koji je bio svjestan raznih hrvatskih modernističkih umjetničkih djela i europskog kiparstva, a uvijek je bio vođen idejom "uliti život u kamenu ili dati život kamenu".

Bez imalo srama mogu reći: da, Ivan Meštrović je tamo gdje mu je mjesto! Rame uz rame do drugog velikana. Ali neka nam ga Parižani vrte što prije kući, da mi i dalje možemo u Jupiterovom hramu našeg Ivana Krstitelja s ponosom pokazivati.

Rodin i Meštrović prvi put su se sreli u Rimu. Rodin je izjavio da je sretan što se nalazi u Rimu, ali s druge strane pod dojmom razarajućeg rata, protivio se uništenju spomenika i svega što su povijest i umjetnici ostavili. "Oni su najljepše što imamo, oni ne pripadaju samo nama, nego cijelom čovječanstvu!" Dva kipara velikana 20. stoljeća ostavili su veliki opus iza sebe, nama su povjerili da njegujemo njihovo postojanje i sa punom odgovornošću ostavimo svijetu naslijeđe koje nam je privremeno povjereno.

Anita Birimiša

Advent u Parizu

Nije ovo moje prvo putovanje u grad na rijeci Seini, svako putovanje u taj grad je otkriće i ponovno uživanje. To je grad sa posebnim charmom. Grad koji budi maštu, grad umjetnosti, boema, kulinarstva i visoke mode (Haute couture). Neću izostaviti ni Maximiliena Robespiera, Pariz je grad revolucionarnih ustanaka, a Napoleon Bonaparte je primjerice izjavio: "Ja nikada nisam imao hrabrije vojnike, Hrvati su najbolji vojnici svijeta i kada bih imao samo sto tisuća, osvojio bih čitav svijet." Hrvati ma je pripala i čast spomen ploče u muzeju Les Invalides sa tekstom: "U znak sjećanja na hrvatsku regimentu koja je pod francuskom zastavom podijelila slavu francuske vojske". Ali prije svega Pariz je ipak grad ljubavi. Moja kamera je bila moj vjerni pratilac i zabilježila trenutke i djeliće trenutaka, ovjekovječila moje sjećanje na Pariz.

Ovaj put uz sve nabrojeno, zatekla sam snažno prisustvo hrvatske kulture u ovom čarobnom i cosmopolitanskom gradu. Sjedim u jednom bistrou na San Germainu i razvijam strategiju moga osvajanja Pariza koji je bio u zaku hrvatske kulture. Počela sam s izložbom koja je održana na adresi Le Loft Sevigne u srcu Maraisa pod nazivom "Pars pro Toto" s naglaskom na umjetnike kao Zoltana Novaka, Zlatana Vehabovića, Nine Ivančić, Matka Vekića... Izložbu suvremene hrvatske umjetnosti su predstavili galeristica Elvira Kranjčar i Vanja Babić povjesničar umjetnosti i kustos galerije Matice Hrvatske.

Ulazim u Galeriju čistih i ravnih kontura, ništa ne odvlači pažnju, vidim sve... ovaj trenutak i danas je snažno prisutan u meni. Nadmašilo je moja očekivanja, ipak zanemarujem detalje u žurbi da u kraćem roku pokupim sve impresije. U Parizu su se uz umjetnike našli i hrvatski kulinarski umjetnici u sklopu festivala "Cro-

atie, la voici!" Bogata hrvatska gastronomija ima se čime pohvaliti, a to su dokazali šefovi hrvatske kuhinje, među njima Zlatko Marinović iz splitskog restorana Noštromo koji je pariškim gurmanima u francuskoj metropoli predstavio tradicionalne božićne slane i slatke delicije. Ipak ja sam se odlučila za francusku kuhinju, jer Noštroma imam doma u svom Splitu. Vjerujte, moj odabir nije bio ni malo loš, svakodnevni doručak u cafe Pierre uz Croissant ili večera u cafe du Temple na plac d'la Republique. Imala sam dovoljno vremena uživati u čarima Pariza, doručak na Trocaderu, pogled sa Eiffela, Les Invalides, d'Orsay-francuski impresionisti, proučavanje ikonografije na portalu Notre Dame i nezaobilazna šetnja uz Seinu. Ipak bih izdvojila razgled Louvre, ne zbog dragocijenih djela/slika, već samo zbog jedne rečenice. Još jedan susret sa Mona Lisom. "Kako doći u Rim, a ne vidjeti Papu".

Razradili smo plan obilaska Pariza i plan je bio da nema plana, već smo se prepustili intuiciji. Kustos i turistički vodič u obilasku Notre Dame, šetnjom uz Seinu do Louvre. Obzirom da smo mi ipak iz struke, poznato nam je što bi značilo ući u Louvre bez plana, jednako samoubojstvu! Brzinom

smo se dogovorili što bi tko od nas htio vidjeti. Normalno, Mona Lisa nije se našla na tom popisu. Zašto i bi, već viđeno! Našoj vještini snalaženja ni Louvre nije doraštao. Vrlo spretno smo odšetali od djela do djela sa našeg popisa i sve naše želje su za ovaj put bile zadovoljene. Šta sad, zaista zaobići Mona Lisu, nemoguće. Tako smo krenuli u potragu za slikom sa misterioznim smješkom. Trenutak kad smo ugledali stotinu turista sa fotoaparatom ili iPadom shvatili smo, tu je. Još mi samo preostaje da se i ja izborim za prvi red, da i ja dobijem optimalnu sliku za svoj fotoalbum. Ni Vanja nije zaostao, našao se pored mene, tu smo i gledamo. Kad ono kao iz vedrog neba, analiza osmjeha: "podrugljiv pogled ...koja ste vi budale? Tu ste samo da mene vidite" Mislim da i danas moj smijeh odjekuje u Louvru.

Došao je i dan mog povratka, dok sam se još jednom pogledom opraštala od triumnog luka i Eiffelovog tornja *stize mi poruka na mobitel. Što je sad, kad ono: "Halo Pariz, vrati mi Anitu!" Zaželjeli su me se...*

Paris, au revoir, a bientôt! Jusqu'à la prochaine fois!

Anita Birimiša

